



Sändlista

Bildande av Sommenäs naturreservat i Kinda kommun samt fastställande av skötselplan för naturreservatet

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken två områden inom fastigheterna Sommenäs 1:2-3 som naturreservat med syfte, föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Naturreservatets gränser är markerade på bifogad karta, bilaga 1.

Naturreservatets namn skall vara Sommenäs naturreservat.

Syfte

Syftet med Sommenäs naturreservat är att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer i form av en mosaikartad ädellövklädd betesmark, ädellövskog och övriga lövskogsmiljöer samt att bevara den biologiska mångfald som är knuten till dessa lövmiljöer, främst i form av lav- och mossflora samt fågelfaunan.

Syftena ska nås genom en restaurering och bete av den trädklädda betesmarken. I de partier som ska vara av skogskaraktär ska syftet nås genom att barrträd hålls efter, så att endast en mindre andel av träden är barrträd, och att enstaka ekar frihuggs. I övrigt ska skogsområdena lämnas för fri utveckling.

Syftet med naturreservatet är även att utpekade livsmiljöer och arter enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla ett gynnsamt tillstånd.

Föreskrifter

A. Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det, utöver vad som annars gäller, inte tillåtet att:

1. bedriva täkt, gräva, schakta, spränga, borra, utfylla, plöja eller utföra annan mekanisk markbearbetning;
 2. anlägga väg, campingplats eller uppställningsplats för fordon, båtar eller andra farkoster;
 3. framföra motordrivet fordon, med undantag för mindre fordon för uttransport av fällt vilt och med undantag för på befintlig körväg markerad på beslutskartan. Körskador ska undvikas;
 4. anordna motor- eller skyttebana för övning eller tävling;
 5. uppföra byggnad eller annan anläggning;
 6. uppföra mast, vindkraftverk, eller att uppföra luft- eller markledning;
 7. anordna upplag;
 8. gräva upp växter;
 9. tillföra växtnäringsämnen eller jordförbättringsmedel, använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, tillföra kalk eller andra mineralämnen;
 10. avverka, gallra, röja, så, plantera, markbereda eller utföra annan skogsbruksåtgärd eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
 11. ta bort eller upparbeta dött träd eller delar av träd eller vindfäll, med undantag för träd som faller på körväg markerad på beslutskartan, som får flyttas till annan del av reservatet;
 12. plantera träd eller buskar;
 13. omföra betesmark till åker eller skogsmark;
 14. anlägga hamn, brygga eller fast angöringsanordning för farkost;
 15. ändra floran eller faunans sammansättning genom införande av för området nya arter.
-

B. För att tillgodose syftet med reservatet förpliktar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare, att utan ytterligare ersättning, och innehavare av särskild rätt till fastigheterna tåla att följande åtgärder vidtas inom reservatet:

1. utmärkning av, och information om, reservatet;
2. skötsel och dokumentation i enlighet med fastställd skötselplan, vilket sammanfattningsvis innebär restaurering och bete av betesmark samt viss huggning, främst av gran, i övriga delar;
3. iordningställande av anordningar för friluftslivet som anges i fastställd skötselplan, vilket innebär anläggande av mindre parkeringsplats med informationstavla, markering av vandringsled och genomgångar vid stängsel.

C. Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, föreskriver Länsstyrelsen om rätten att färdas och vistas inom reservatet, att det utöver vad som annars gäller, inte är tillåtet att:

1. tälta eller ställa upp husvagn;
2. medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur, undantag gäller för hund vid, inom reservatet tillåten jakt;
3. rida eller cykla i reservatet, förutom på befintlig körväg markerad på beslutskartan;
4. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar;
5. plocka hela eller delar av, mossor, lavar eller svampar med undantag för matsvamp;
6. på ett störande sätt utnyttja radio, bandspelare, musikinstrument eller dylikt;
7. störa djurlivet genom att t.ex. klättra i boträd eller samla ryggradslösa djur;
8. förstöra eller skada fast naturföremål eller ytbildning genom att borra, spränga, gräva, rista, hacka eller måla;
9. göra upp eld.

Dessutom är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd

10. anordna tävlingar eller bedriva lägerverksamhet;
11. utföra sådan vetenskaplig undersökning eller enstaka studie som kan leda till skada eller annan negativ påverkan på växt- eller djurlivet;

12. bedriva försäljning eller annan verksamhet i kommersiellt syfte.

Ovanstående föreskrifter under A, B och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård och skötsel. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för åtgärder enligt befintlig ledningsrätt, d.v.s. luftledning (starkström 0583-92/8.1), eller för fortsatt klippning av en mindre gräsyta i sydvästra hörnet av naturreservatet (markerad på beslutskartan, bilaga 1).

Skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen, bilaga 2.

Förvaltare för naturreservatet skall vara Länsstyrelsen Östergötland.

Skäl för beslutet

Större delen av Sommenäs naturreservat består av ädellövsmiljöer. En stor del av det södra delområdet är gammal hävdad mark med höga naturvärden kopplade till solbelysta gamla ekar och andra ädellövträd, bland annat finns enstaka gamla askar med spår av tidigare hamling. På de gamla ädellövträden finns flera rödlistade lavar som är beroende av att miljön runt ekarna hålls öppen och hävdad. Det finns även ett inslag av triviallöv, som björk och asp, i denna del. Bland lövskogsområdena (båda delområdena) finns både delar som är dominerade av ädellöv och av triviallöv. Gemensamt för lövskogen och den hävdade miljön är ett inslag av háliga träd och död lövved, vilket ger livsmiljöer för lavar, mossor, insekter och fåglar. I norra delen finns en mindre sumpskog med al och inslag av bland annat ädellövträd. Större delen av naturreservatet ingår i Natura 2000, kod SE0230232.

Natura 2000

Reservatet ingår i ett Natura 2000-område. Följande fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv är utpekade i området:

<i>Bonasa bonasia</i>	Järpe
<i>Ficedula parva</i>	Mindre flugsnappare
<i>Aegolius funereus</i>	Pärluggla
<i>Dryocopus martius</i>	Spillkråka
<i>Dendrocopos leucotos</i>	Vitryggig hackspett

Dessutom uppfyller stora delar definitionerna för följande habitat: 9070 Trädklädd betesmark, 9010 Västlig taiga och 9080 Lövsumpskog. Länsstyrelsen bedömer att Natura 2000-områdets tillstånd kommer att gynnas av reservatbildningen och den skötsel som därav följer.

Lämplig användning av markområde

Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken skall densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras.

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av Sommenäs naturreservat är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av Sommenäs naturreservat inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Konsekvensbedömning av påverkan av beslutet på allemansrätten

Länsstyrelsen ska enligt 27 § verksförordningen (1995:1322) göra en konsekvensbedömning av hur allemansrätten påverkas genom beslutet om naturreservat. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken inte ger negativa konsekvenser för vistelse och färd i naturreservatet utöver vad som är brukligt enligt allemansrätten. Ordningsföreskrifterna skall samtidigt leda till att reservatets syfte uppnås.

Miljökvalitetsmål

Bildandet av naturreservatet Sommenäs är en del av uppfyllandet av miljökvalitetsmålen Ett rikt odlingslandskap, Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv om vilket Sveriges riksdag och regering beslutat.

Ärendets handläggning

Dokumentation

De mycket höga naturvärdena inom Sommenäs naturreservat dokumenterades i Länsstyrelsens Rapport 1994:5 "Översiktlig inventering av kryptogamer i lövbestånd runt Sommen och Åtvidaberg". Skogsvårdsstyrelsens inventering av nyckelbiotoper på fastigheten år 1995 visade att större delen av reservatet består av antingen nyckelbiotoper eller naturvärdesobjekt. Vid reservatsutredningen bekräftades områdets höga naturvärden.

Reservatsbildning

En värdering av området genomfördes av Svensk fastighetsvärdering AB i samråd med markägarna och på uppdrag av Länsstyrelsen. Därefter förhandlade Länsstyrelsen med markägaren och kom överens om ekonomisk ersättning för intrånget i markanvändningen som blir konsekvens av naturreservatsbildningen. Beslut om utbetalning av ekonomisk ersättning har tagits av Naturvårdsverket 2006-12-11.

Under arbetet med reservatsbildningen har diskussioner skett mellan Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen angående det naturvårdsavtal och biotopskydd som berör naturreservatet. Efter att beslut om bildande av Sommenäs naturreservat vunnit laga

kraft avser Länsstyrelsen att lämna in skrivelse till Skogsstyrelsen angående upphävning av naturvårdsavtal och omprövning av biotopskydd.

Remissyttranden

Länsstyrelsen har remitterat förslag till beslut till markägare, övriga berörda sakägare (ledning starkström), Kinda kommun, Skogsstyrelsen Östra Götaland, Skogsstyrelsen i Linköpings distrikt, Kinda-Ydre Naturskyddsförening och SGU. Kinda kommun och SGU har inte haft något att erinra och E.on har inte haft något att erinra, under förutsättning att ledningen kan vara kvar på sitt nuvarande läge och att åtgärder för drift och underhåll kan utföras. Markägaren har lämnat synpunkter på skötseln i skötselområde 1 och 2, begärt att det inte ska vara någon informationstavla vid parkeringen utan vid reservatsgränsen, samt angett att den klippta gräsytan i sydvästra hörnet av skötselområde 3 ska undantas föreskrifterna. Linköpings distrikt, Skogsstyrelsen, har lämnat några synpunkter kring formulering angående naturvårdsavtalet och biotopskyddet i skötselområde 2 och 4, samt på texten om dessa i beslutet, under Reservatsbildning.

Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

De synpunkter på beslutet och skötselplanen som inkommit har införts, eftersom ändringarna inte har någon negativ effekt på naturvärdena. Det står dock i skötselplanen fortfarande att det ska sättas upp en informationstavla vid parkeringen, efter muntlig överenskommelse med markägaren efter att remissvaret inkom. Skötselplanen har förtydligats så att det framgår att det endast är en mindre tavla som ska sättas upp.

Övrigt

Natura 2000

Livsmiljöer och arter som är utpekade enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla ett gynnsamt tillstånd. Detta innebär att verksamheter eller åtgärder som kan orsaka betydande påverkan på områdets livsmiljöer, och/eller störa arter i området, kräver tillstånd enligt 7 kap. 28a § miljöbalken sedan 2001-07-01.

Verksamheter som är direkt förenliga med områdets förvaltning och skötsel kräver ej tillstånd (7 kap. 28a §, andra stycket miljöbalken). Åtgärder enligt fastställd skötselplan kan kräva tillstånd.

Tillståndsprövningen skall föregås av ett tidigt samråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken. Om verksamheten eller åtgärden kräver en tillståndsprövning skall en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) bifogas tillståndshandlingarna (6 kap. 1 § miljöbalken). MKB:n skall belysa hur områdets utpekade livsmiljöer och arter påverkas.

Gagnvirke

Allt utfallande gagnvirke i samband med naturvårdsåtgärder som utförs med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller förvaltaren.

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, se bilaga 3 (Miljödepartementet). Sakägare anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse om beslutet var införd i ortstidning.

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har, förutom undertecknade, naturvårdsdirektören Claes Svedlindh, länsassessorn Karin Fridell, byrådirektören Sofia Bergvall och lantbrukskonsulent Veronica Axelsson deltagit.

Magnus Holgersson
Länsråd

Linda Vålberg
Byrådirektör

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Hur man överklagar

akten (naturdossier)

Sändlista

Jan Axelsson, Sommenäs 1, 590 40 Kisa
E.on Elnät AB, Östra Promenaden 5, 601 71 Norrköping

Kopia till

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Stockholm
SGU, Box 670, 75128 Uppsala
Kinda kommun, 590 40 Kisa
Skogsstyrelsen, Box 288, 593 24 Västervik
Skogsstyrelsen Linköpings distrikt, att. Magnus Wadstein, Datalinjen 1, 583 30 Linköping
Kinda-Ydre Naturskyddsförening c/o Hans Karlsson, Asby kyrkv. 9, 570 60 Österbymo
Lantmäterimyndigheten, Box 476, 581 05 Linköping
Reservatsförvaltaren, Peter Dahlström
Länets författningssamling

Objektsregistret
Tidningskungörelse

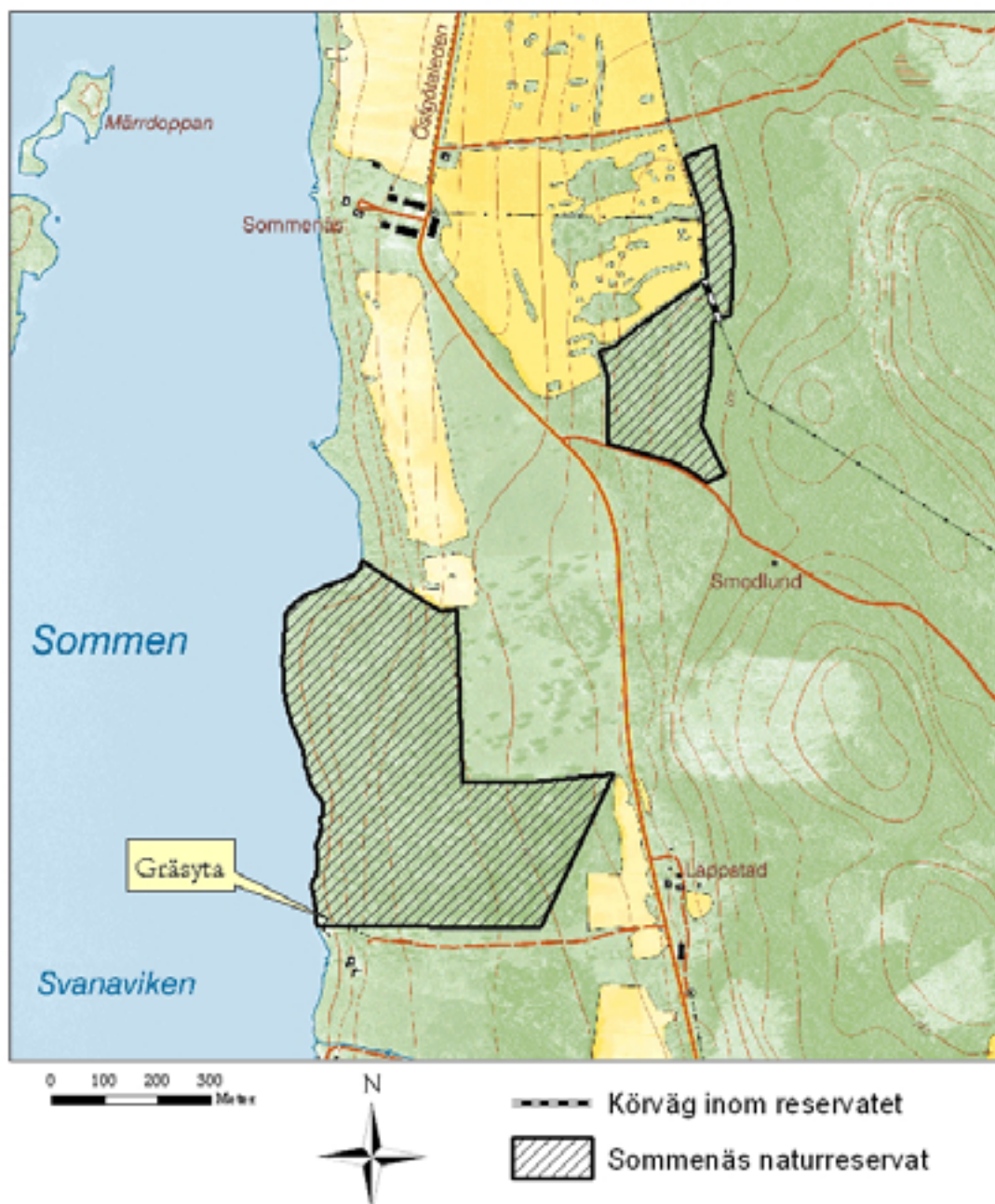
Sommenäs naturreservat

Bilaga 1

Kinda kommun, Östergötlands län

Areal: 32,3 ha

Fastighetskartor: 075 54 och 075 55



Karta tillhörande Länsstyrelsens beslut för Sommenäs naturreservat beslutat 2007-12-14. Objektsnummer (RegDOS id) 2012980, dnr 511-601-05. Fortsatt klippning av gräs på gräsytan som är markerad på kartan är undantaget från föreskrifterna.